PETRÁS ANNA

GALGA MENTI HÍMZÉSTERVEK

PETŐFI MÚZEUM — ASZÓD
1984.

Megjelent
az Aszód Nagyközségi Közös Tanács,
a Galgaparti-Összefogás MGTSZ,
a Galgavidéke ÁFÉSZ,
a Népművészeti Egyesület és
a Petőfi Művelődési Központ
anyagi támogatásával

Lektorálta:
BORBÉLY JOLÁN

A rajzokat készítette, a borítót tervezte:
MESZES ÉVA

A fotókat készítette:
PETRÁS GYÖRGY

ISSN 0580—3705

Felelős kiadó: Dr. Asztalos István
Kiadja: Petőfi Múzeum — Aszód
Engedélyszám: 50597
Készült:
a Pest megyei Nyomda Vállalat váci üzemében — 84.1
Példányszám: 2000

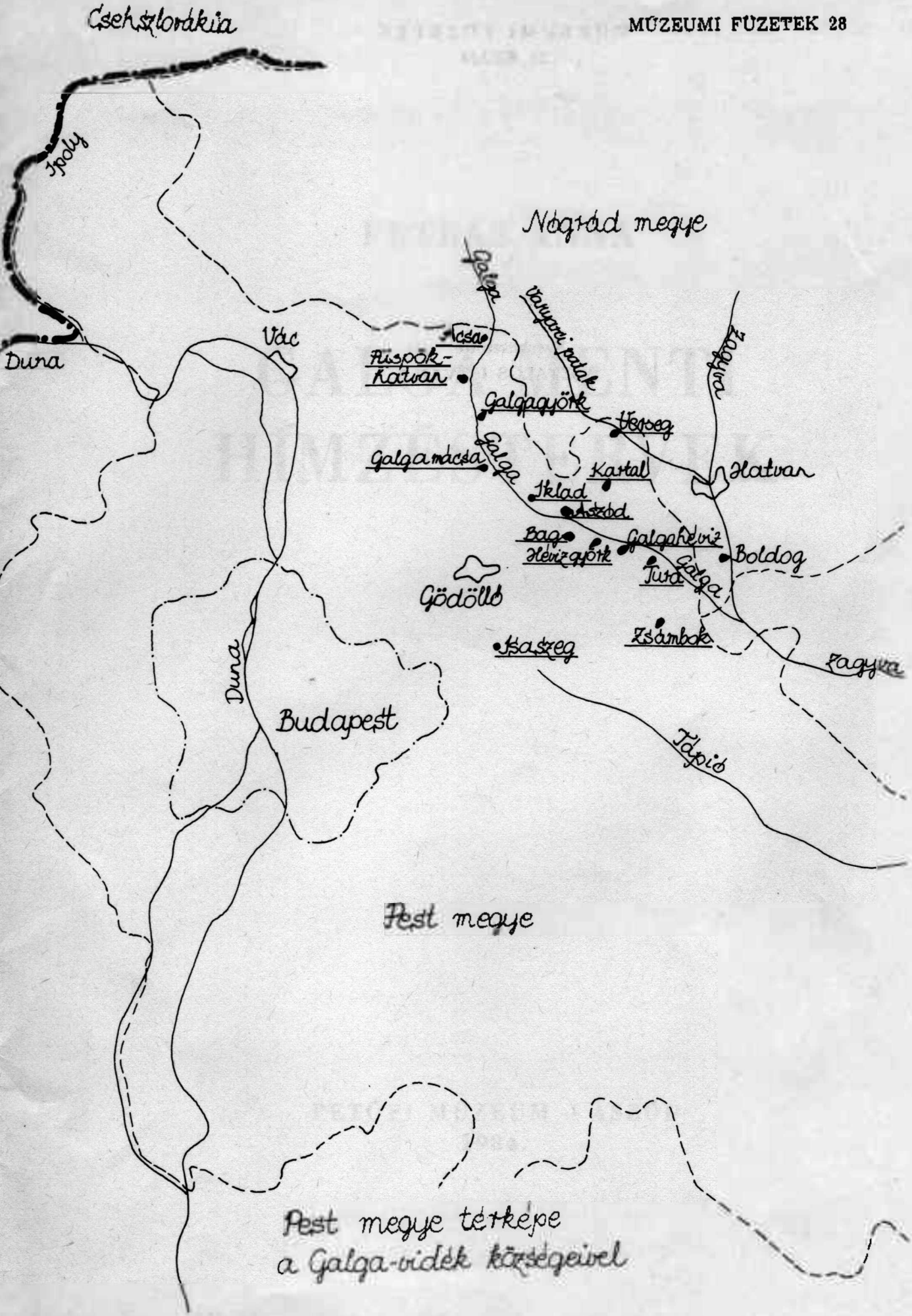

Pest megye térképe
a Galga-vidék községeivel

MÚZEUMI FÜZETEK
28. SZÁM

Szerkesztette:
ASZTALOS ISTVÁN

KÖZREADOTT TERVEK JEGYZÉKE

1/a. Galgahévizi nyomóvasból tervezett asztalteritő. Fehérhimzés. Mérete 94 x 94 cm. Cakkonként /9 cm/ kicsinyithető, vagy nagyobbitható. Lyukhimzés, száröltés, laposhimzés.

1/b Galgahévizi nyomóvasakból tervezett teritő. Futónak is alkalmazható. Mérete 93 x 93 cm. Fehérhimzés. Cakkonként /5 cm/ kisebbithető, vagy nagyobbitható. Öltések, mint fent.

1/c Az 1. és 1/b teritőhöz készitett szalvéta. Fehérhimzés. Mérete 30 x 30 cm.

2. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett fejkendő. Tervezte: Péliné Száraz Rozália. Mérete 90 x 90 cm. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés.

2/a Galgahévizi nyomóvasakból tervezett szett. Fehérhimzés. Mérete 80 x 33 cm.

3. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett két db kiskendő sarok. Fehérhimzés. Mérete 30 x 30 vagy 80 x 80 cm. Lyukhimzés, száröltés.

4. Galgahévizi /másutt is meglevő/ mintából tervezett asztali futó. Fehérhimzés. A tüpettyek szine: piros. Mérete 80 x 35 cm. lyukhimzés, száröltés, laposhimzés. Szélén lehet azsur, lehet cakk.

5. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett párnabüt. /Párnavég/ Tervezte: Péliné, Száraz Rozália. Fehérhimzés. Mérete tetszés szerint. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

5/a Galgahévizi nyomóvasakból tervezett fejkendő. Tervezte: Péliné Száraz Rozália. Fehérhimzés. Mérete: 140 x 140 cm. Lyukhimzés, száröltés, laposhimzés. A tüpettyek, monogram és korona pirossal.

6. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett asztalteritő /kerek/ Mérete: 100 cm átmérő. Fehérhimzés. Szélén horgolt csipke. Lyukhimzés, laposhimzés, száröltés.

6/a Előbbi teritő közepe. Öltései: mint fent.

7. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett asztali futó. Fehérhimzés. Mérete: 90 x 38 cm. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés,slingelés.

8. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett asztalteritő, asztali futónak is alkalmas. Fehérhimzés. Mérete: tetszés szerint. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

9. Hévizgyörki /de másutt is található/ nyomóducokból tervezett asztalteritő. Asztali futónak is alkalmas. Mérete tetszés szerint. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés. Fehérhimzés.

9/c Hévizgyörki nyomóducokból tervezett asztalteritő. Mérete: tetszés szerinti. Lyukhomzés, laposöltés, száröltés, slingelés. Fehérhimzés.

9/a A 9. és 9/c teritőkhöz tervezett asztali középminta. Csak akkor ajánlom, ha az asztalra nem tesznek semmit. Ez esetben a négyszegletes közép a disz. Fehérhimzés. Öltései, mint a két előbbi teritőé. A tüpettyeket pirossal kell varrni!

9/b Előbbi teritőkhöz tervezett asztali szett. Teritéshez bőven elegendő. Mérete 28 x 40 cm. Fehérhimzés. Öltései, mint fent.

9/d Előbbi teritőkhöz tervezett asztali futó, vagy tálaló teritő. Mérete: tetszés szerinti. Fehérhimzés. Öltései: mint fent.

10. Hévizgyörki ynyomóvasakból tervezett teritő. Kerek. Fehérhimzés. Mérete: 90 cm átmérő. Lyukhimzés, száröltés, laposöltés, slingelés. A tüpettyeket pirossal kell himezni.

10/a Előbbi teritő közepe. Fehérhimzés. Öltések, mint fent.

11 Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett teritő, asztali futó. Mérete: tetszés szerint. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés. A tüpettyeket pirossal kell varrni!

12. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett teritő, asztali futó. Mérete: tetszés szerinti. Fehérhimzés. Széle befejezés: azsurral is megoldható. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés.

13. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett teritő. Kerek. Mérete: 100 cm átmérő. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés.

13/a Előbbi teritő közepe. Tüpettyeket pirossal kell varrni!

14. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett ünnepi abrosz. Fehérhimzés. Mérete 100 x 100 cm, vagy annál nagyobb! Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

15. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett ünnepi abrosz. Fehérhimzés. Mérete: 97 x 97 cm, cakkonként nagyobbitható. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

16. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett szinházi vállkendő mintája. Fehérhimzés. Mérete: 120 x 120 cm. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

17. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett teritő. Kerek. Fehérhimzés. Mérete: 100 cm átmérő. Lyukhimzés, laposöltés, slingelés, száröltés.

17/a Előbbi teritő középmintája. Öltések: mint fent.

18. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett ünnepi abrosz. Mérete: 95 x 95 cm, vagy nagyobb! Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

19. Zsámboki mintákból tervezett ünnepi /szinházi/ vállkendő. Mérete legalább 120 x 120. De lehet háromszög alaku is. Fehérhimzés. Lyukhimzés, lapos ltés, slingelés.

20. Zsámboki mintákból tervezett keresztelő takaró. Fehérhimzés. Mérete 90 x 90 cm. Csak a külső, lelógó sarkára terveztem mintát. A kerek rozetták /őszirózsák/ körül is folytathatók. Fehérhimzés. Laposöltés, lyukhimzés, pókolás, száröltés, slingelés. Tüpettyeket pirossal javaslom varrni.

21. Zsámboki mintából tervezett teritő. Kerek. Fehérhimzés. Mérete: 100 cm átmérő. A jobbsarokban levő minta, a teritő közepe Elhagyható. Lyukhimzés, laposöltés, slingelés.

22. Zsámboki mintából tervezett keresztelő takaró. Fehérhimzés. Mérete: 90 x 90 cm. Ha a sarokmintát elhagyjuk, igen szép teritőt kapunk. Lyukhimzés, laposhimzés, száröltés, pókolás, slingelés.

23. Zsámboki mintákból tervezett keresztelő takaró. Fehérhimzés. Mérete: 90 x 90 cm. Ha a sarokmintát elhagyjuk, kedves, szép teritőt kapunk. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, pókolás, slingelés. A tülettyeket pirossal javaslom varrni.

24. Zsámboki mintákból tervezett keresztelő takaró. Fehérhimzés. Ha a sarokmintát elhagyjuk, szép teritőt kapunk. Lyukhimzés, laposöltés, slingelés. Mérete: 98 x 98 cm.

25. Zsámboki gyüjtésből tervezett ünnepi vállkendő, /Stóla/ Boldogi minta. Fehérhimzés. Mérete: 195 x 39 cm. Lyukhimzés, slingelés.

26. Galgahévizi mintából etervezett futó. Fehérhimzés. Mérete: tetszés szerinti. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

27. Turai fejkendő, vagy keresztelő takaró. Fehérhimzés. Mérete: 90 x 90 cm. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, pókolás, slingelés.

28. Turai /előbbi/ mintából tervezett asztalteritő. Mérete: tetszés szerinti. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, pókolás, slingelés.

29. Turai mintából tervezett asztalteritő, vagy asztali futó. Mérete: tetszés szerinti. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés, valamint tüpetty; amit pirossal kell varrni.

30. Turai mintákból tervezett függöny. Fehérhimzés. Mérete: tetszés szerinti. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés , slingelés.

30/a Turai - előbbi mintához - tervezett asztalteritő és szalvéta. Fehérhimzés. Öltések: mint fent. Tüpettyeket pirossal himezzük.

31. Turai mintákból tervezett teritő és szalvéta. Fehérhimzés. Mérete: 93 x 93, vagy annál nagyobb. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

32. Hévizgyörki gyüjtésből tervezett teritő. Kerek. Fehérhimzés. A mintából gyönyörü tölcsérujju női bluzt is lehet készitenil Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

33. Zsám oki /Boldogi/ mintából tervezett menyasszonyi ruha diszitése. Fehérhimzés. Lyukhimzés, slingelés.

34. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett alkalmi bluz. Fehérhimzés. Iskolai ruhának is felhasználható. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés. A tüpettyeket pirossal varrjuk. Monogram természetesen változik.

35. Hévizgyörki mintából tervezett menyasszonyi és koszoruslány ruha. Fehérhimzés. Lyukhimzés, száröltés, laposöltés, slingelés.

36. Hévizgyörki mintákból tervezett alkalmi ruha. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, slingelés.

37. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett szett, vagy kislány kendőcske. Fehérhimzés. Méret: szükség szerinti. Lyukhimzés, slingelés, piros tüpetty.

38. Galgahévizi nyomóvasból tervezett női bluz. Ballagó bluznak is alkalmas. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposhimzés, száröltés.

39. Galgahévizi nyomóvasból tervezett kismama felsőruha. Fehérhimzés. Lyukhimzés, száröltés, laposöltés, piros tüpetty.

40. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett nyári alkalmi ruhák. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, slingelés.

41. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett kötényruha és röpke bluz. Fehérhimzés. Lyukhimzés, száröltés, laposöltés és piros tüpetty.

42. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett női bluzok. Fehérhimzés. A test hosszában kétszer elhelyezett csikhimzés megosztja,karcsusitja az alakot. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés.

43. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett női bluzok. Fehérhimzés. A galléros molett hölgynek, a körfodros fiatal leánynak javasolt. Lyukhimzés, száröltés, laposöltés, slingelés.

44. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett alkalmi ruha, kismama ruha, pólyácska. Fehérhimzés. Lyukhimzés, slingelés. Igen szépen diszitik az egyszerü lyukakat a körbefutó piros tüpettyek.

45. Galgahévizi nyomóvasakból tervezett gyermekruha, kiskötény, kendőcske diszek. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, piros tüpetty.

46. Hévizgyörki mintákból tervezett gyermekruha dicsitések. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, piros tüpetty és piros monogram. A nyakkendő szélét lehet slingelni is.

47. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett fejkendők sarokmintái. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposöltés, száröltés, piros tüpetty és piros monogram.

48. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett fejkendők sarokmintái. Fehérhimzés. Lyukhimzés, laposhimzés, száröltés, piros tüpetty és piros monogram.

49. Hévizgyörki nyomóvasakból tervezett fejkendők sarokmintái. Fehérhimzés. Lyukhimzés, száröltés, laposöltés, slingelés, piros tüpetty.

50. Galga-vidéki szoknyavirágból tervezett étkező garnitura. Színes himzés. Alapanyag: fehér sifon. Teritő mérete: 100x100, vagy annál nagyobb. Öltések: a három virágot körben slingeljük, száröltés, laposöltés, lyukhimzés, slingelés.
Szinek: piros, zöld, fehér, sárga, parasztrózsa. UC vonal.

50/a Előbbi függönymintája. /Két szárny és drapéria terve/ Méret: szükség szerinti.

51. Galgahévizi mintából tervezett asztalteritő és szalvétája. Eredetileg fehérhinzés. Megoldható az alábbiak szerint is: A cakkba behajló virágköröket pirossal lyukazzuk, és a szalaghimzésben két oldalt elhajló kis virágköröket is pirossal lyukazzuk. A többi lehet tiszta fehér.
Igen szép akkor is, ha mindent pirossal lyukazunk és pirossal himezünk.

51/a Előbbi szalvétája. Leirások mint fen.

52. Püspökhatvani ingelőből tervezett asztalteritő. Szineshi zés. Alapanyag: fehér sifon. Fonal: UC Öltések: laposöltés és szárölés. A teritő lezárható azsurral is. Szinek: minden virág középkék, minden szár és levél füzölt.

52/a Előbbihez tervezett függöny; de bluz elejének is alkalmas. Ez esetben a himzés-csikok közé szegőzést varrunk /lásd a mintán./ Szinezés, öltés, mint fent.

54. Ikladi köténymintából tervezett függöny és asztalteritő, étkező helyiségbe és nyaralóba igen szép, ha alapanyagként kékfestőt használunk. /természetesen mintázatlant./ Méret: tetszés szerint. Öltések: laposöltés, száröltés, slingelés, és feltétlen piros tüpetty.
A munka elkészithető fehér sifonra is, ez esetben a himzőfonal: piros.

55. Ikladi köténymintából tervezett futó. Alapanyag: lehet kékfestő, ez esetben fehér himzőfonalat; lehet fehér sifon, ez esetben piros himzőfonalat használjunk. Öltések: laposöltés, láncöltés, és a szélén azsurt, vagy slingelést alkalmazunk.

56. Ikladi köténymintából tervezett asztali futó. Alapanyag: lehet kékfestő, ez esetben fehér himzőfonalat; lehet fehér sifon, ez esetben piros himzőfonalat javaslok. Öltések; laposöltés, szároltés, slingelés.

57. Kartali ingminta felhasználásával tervezett asztalteritő és szalvéta. Alapanyag fehér sifon. Két féle szabás lehetséges: vagy semmibe vesszük a mintán - a szélesminta és a szalagminta között - levő kettősvonalat; ez esetben egyetlen darab anyagból készül a teritő. Vagy: a kettősvonalat szabásvonalnak tekintjük és az azon kivül eső részből, tehát a szélesmintából fodrot készitünk. Ez "lóg le" az asztalról. /Lásd rajzot!/ Szinek: piros, kék, sárga, zöld. Öltések: szár, lapos, slingelés, tüpetty.

58. Isaszegi mellény mintájából tervezett asztalteritő és függöny. Méret: tetszés szerint. Alapanyag: fehér sifon. Fonal: piros UC. Öltések: szár, lapos, slingelés.

59. Turai kiskendő sarka. /Tudomásom szerint T. Zsiga Ilon terve. Amennyiben nem tévedésemért elnézést kérek a tervezőtől./ Alapanyag: fehér sifon, fonala UC. Szinek: piros,kék, sárga, zöld, rózsaszin, narancs, ibolyalila. Szélén csipke.

60. Turai druzsbakendő mintájából tervezett asztalteritő. Alapanyaga: fehér sifon. fonala UC. Méret: tetszés szerinti. Szélek lezárhatók azsurral is. Szinek: piros, bordó, zöld paraszt-rózsa, középkék, napsárga, ibolyalila. Öltések: laposöltés, szároltés.

60/a Előbbi teritő függönymintája /két szárny és drapéria/. Előirások: mint fent.

61. Isaszegi gyüjtésből /Farkas Istvánné/ tervezett étkező garnitura. Alapanyag: fehér sifon, fonal: piros-kék UC. Méret: tetszés szerinti. Öltések: laposöltés, száröltés, slingelés és fehér lyukhimzés a cakkokban.

61/a Fenti teritőhöz tervezett függönyminta és asztali futó mintája. Előirások, mint fent.

61/b Fenti teritőhöz tervezett szalvéta.

62. Isaszegi gyüjtésből /Farkas Istvánné/ tervezett étkező garnitura teritője és szalvétája. Alapanyag: fehér sifon, fonal: piros-kék UC. Cakkokban fehér lyukhimzéses hármaslevél. Méret: tetszés szerint, de legalább 100x100 cm. Öltések: száröltés, laposöltés, slingelés, lyukhimzés.

62/a Előbbi teritőhöz tervezett függönyminta.

63. Isaszegi gyüjtésből tervezett asztalteritő, vagy futó. Méret: tetszés szerint. Alapanyag: fehér sifon. Fonal: piros-kék UC. /A mintalapon a szines változat szinei is láthatók./ Öltések: laposöltés, száröltés, azsur.

65. Isaszegi 62. és 63. mintából tervezett nyári női ruha diszités. Szinek, öltések: mint fent. Javaslatom: a ruha fehér lenvászonra, vagy jól mosható, keményithető sifonra készüljön.

66. Püspökhatvani férfiing-előből tervezett női bluz. /Természetesen férfiing elejére ugyanugy alkalmas./ Alapanyag: fehér sifon, vagy vékony lenvászon. Fonal: kék /középkék/ és füzölt UC. Öltések: laposöltés, száröltés. A himzéscsikok közé csipkebetétet, vagy szegőzést tehetünk. Elejére kék porcelán, vagy parasztgombot javaslok.

67. Aszódi vetettágy himzéséből tervezett asztalteritő és függöny. Ha a függönyt két szárnyból szabjuk, nappal az ablakot két szélről keretezi. Alapanyag: fehér lepedővászon /esetleg sifon, vagy lenvászon/ piros UC vonal. Öltések: laposöltés, száröltés. Szélek lezárása azsurral vagy borsókával történik.

68. Isaszegi 61. mintából tervezett nyári ruhadiszitések. Alapanyagnak fehér, vagy nyersszinü lenvásznat javaslok. Fonal: piros-kék gyöngyperlé. A himzett pánt szélére piros cakkot javaslok. Az ujjak szélére is piros cakkot javaslok.

69. Turai druzsbakendő mintából tervezett női bluz diszitése. /A 70. sz. mintalapon közölt bluz szabásmintájához is használható./ Ezt a szabást csak karcsu hölgyeknek ajánlom. Alapanyagként vegyünk jól mosható fehér sifont. Fonal: UC, vagy gyöngyperlé. /Ha valaki cérnabatisztra akar dolgozni, akkor osztott fonallal kell himezni./ Szinek: piros, sárga, lila, zöld, parasztrózsaszin, középkék. /Egy turai kiállitáson hasonló bluzt láttam, tervezője nevét nem ismerem./

70. Püspökhatvani ingelő mintából tervezett női bluz. Alapanyagként: jól mosható fehér sifont, esetleg vékony lenvásznat javaslok. Szinek: középkék és füzöld UC, vagy gyöngyperlé. Himzéscsikok közé szegőzést varrjunk. Gomboknak kék porcelánt, vagy kék parasztgombot javaslok. A bluz aljára fehér, esetleg kék horgolt csipkét tehetünk.

71. Kartali ing himzásából tervezett leányka ruhák. Alapanyagként jól mosható sifont, vagy kékfestőt ajánlok. Szinek piros vagy kék. Öltések: laposöltés, száröltés. A ruha alját slingelhetjük, parasztcsipkét vagy farkasfogat tehetünk rá.

72. Ikladi köténymintából tervezett női ruhák.
A/ Kékfestő alapon piros himzés; fehér kötény piros himzéssel. Vagy nyerslenvászon ruha piroshimzéssel, kékfestő kötény piros, vagy fehér himzéssel /a kötény el is hagyható./
B/ Jól mosható nyers, vagy fehér alapanyagon piros himzés; vagy kékfestő alapon fehér himzés. Öltések: száröltés, laposöltés, slingelés.

73. Ikladi kötényből tervezett nyári alkalmi ruha. Alapanyag: mintanélküli kékfestő. Fonal: fehér gyöngyperlé. A tüpettyeket pirossal javaslom. Öltések: laposöltés, száröltés, slingelés és tüpetty.

74. Aszódi ünnepi abrosz mintájából tervezett étkező, vagy nappali garnitura. Alapanyagként jó erős lenváasznat /netán házivásznat/ javaslok. Fonal: lehet egyszinü piros gyöngyperlé, vagy parasztrózsaszin virágok, zöld levéllel.

74/a Fenti abrosz függönymintája.

75. Kartali fejkendő sarokmintái. Tervezője Lukács Örzse.

FONALAK SZINMAGYARÁZATA

A terveken a szineket a következőképpen jelöljük:

Piros-kék himzést mutató táblák esetében:

p = piros
k = ultramarinkék

Szines himzést mutató táblák esetében:

p = piros
f = fehér
s = napsárga
z = füzöld
k = középkék
r = parasztrózsaszin
b = bordó
l = ibolyalila